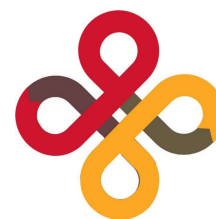

Ysgol Gyfun Gwent Is Coed

Cynllun cydraddoldeb strategol 2023-2027

Cyflwyniad	2
1. Gweledigaeth cydraddoldeb a chydraddoldeb	2
2. Strategaethau ysgol a chydraddoldeb	3
3. Yr agenda Cydraddoldeb Cenedlaethol 3.1 Deddf Cydraddoldeb 2010 3.2 Deddf Hawliau Dynol 1998 3.3 Deddf yr Iaith Gymraeg 1993 a Mesur y Gymraeg (Cymru).	3
4. Dysgwyr 4.1 Ysgol i bawb 4.2 Sut rydym yn sicrhau cydraddoldeb 4.3 Pa gefnogaeth allwch chi ei ddisgwyl? 4.4 Gweithredu cadarnhaol 4.5 Cyfathrebu 4.6 Cwricwlwm, adnoddau a chyfranogiad 4.7 Prynu nwyddau a gwasanaethau a gweithio mewn partneriaeth 4.8 Ymgysylltiad 4.9 Hyfforddiant 4.10 Cwynion a sylwadau	4
5. Gwahaniaethu, erledigaeth ac aflonyddu 5.1 Gwahaniaethu 5.2 Aflonyddu gan gynnwys bwlio 5.3 Erledigaeth 5.4 Gwahaniaethu	8
6. Perfformiad/safonau – sut rydym yn darparu'r polisi 6.1 Arweinddiaeth a Rheolaeth 6.2 Gwneud penderfyniadau ac Aseidiadau Effaith Cydraddoldeb 6.3 Perfformiad 6.4 Adnabod a chyhoeddi gwybodaeth am gydraddoldeb	9
7. Cyflogaeth 7.1 Cyflogaeth 7.2 Ceisiadau mewn perthynas â nodwedd warchoddedig 7.3 Gweithredu cadarnhaol mewn cyflogaeth 7.4 Monitro a chyhoeddi Gwybodaeth am Gyflogaeth 7.5 Yn gadarnhaol am bobl anabl	11
8. Amglychedd ffisegol 8.1 Toiledau 8.2 Addasiadau a datblygiadau newydd	12

8.3 Cyfarfodydd 8.4 Parci 8.5 Cynlluniau gwacau 8.6 Liff 8.7 Gweithgareddau allgyrsiol 8.8 Trafnidiaeth	
9. Gwybodaeth a chyfathrebu 9.1 Gwybodaeth ysgrifenedig 9.2 Hyfforddiant 9.3 Google Classroom aClasscharts 9.4 Fformat 9.5 Wefan yr ysgol 9.6 Defnydd pellach o dechnoleg	14
10. Amcanion cydraddoldeb a chynllun gweithredu	15

Cyflwyniad

Ysgol Gyfun Gwent Is Coed yw'r ysgol gyfun gymysg 11-19 cyfrwng Cymraeg gyntaf i wasanaethu dinas Casnewydd, a rhannau o Sir Fynwy, a gynhelir gan Awdurdod Addysg Lleol dinas a sir Casnewydd. Rydym yn ysgol lwyddiannus iawn sy'n dangos safonau uchel o gyflawniad academaidd a rhagoriaeth ym meysydd y celfyddydau a chwaraeon.

Mae ein hysgol yn gwasanaethu ystod o ddysgwyr o ystod eang o alluoedd. Mae 541 o ddysgwyr ar y gofrestr, gyda 65 yn y chweched dosbarth. Mae tua 90-100 o ddysgwyr yn dewis dod i'n hysgol bob blwyddyn ym Mlwyddyn 7.

Mae Ysgol Gyfun Gwent Is Coed yn elwa o dîm gweithgar, brwdfrydig ac ymroddedig o athrawon a staff cymorth. Cefnogir ein hethos a'n hymrwymiad i lwyddo gan ein cymuned a'n rieni yn yr un modd.

Fel ysgol rydym yn anelu at safonau uchel o ddysgu a pharch gan ein dysgwyr ym mhopeth a wnânt. Ein nod yw sicrhau bod pob dysgwr yn cael cyfle cyfartal i gyflawni ei nodau. Anelwn at sicrhau bod dysgwyr yn teimlo'n hapus a diogel yn yr ysgol wrth iddynt weithio tuag at eu llwyddiant academaidd a phersonol yn y dyfodol.

Mae Ysgol Gyfun Gwent Is Coed wedi ymrwymo i ddarparu cyfle cyfartal a safon uchel o addysg mewn amgylchedd diogel. Ein nod yw darparu'r weledigaeth hon mewn partneriaeth â'n cymuned.

Mae'r hyn a arferai fod yn Bolisi Mynediad yr ysgol yn cael ei gynnwys yn y Cynllun hwn. Mae'r polisi hwn yn eiddo i bawb ac yn berthnasol i'r holl ddysgwyr, staff addysgu a gweinyddol, rhieni, gofalwyr, cefnogwyr a'r gymuned leol.

Mae Deddf Cydraddoldeb 2010 yn rhoi'r fframwaith i ni ar gyfer y cynllun hwn. Mae Deddf Hawliau Dynol 1998, Deddf yr Iaith Gymraeg 1993 a Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 hefyd yn berthnasol i'r polisi hwn.

1. Gweledigaeth cydraddoldeb ac amcanion cydraddoldeb

Mae Deddf Cydraddoldeb 2010 yn ei gwneud yn ofynnol i bob ysgol gael amcanion

cydraddoldeb yn eu lle erbyn mis Ebrill 2012. Mae'r amcanion hyn yn cwmpasu'r holl nodweddion gwarchoddedig a ganlyn: oedran, anabledd, ailbennu rhywedd, priodas a phartneriaeth sifil, beichiogrwydd a mamolaeth, hil, crefydd neu gred, rhyw, cyfeiriadedd rhywiol, ac yn cynnwys yr iaith Gymraeg yng Nghymru. Mae camau gweithredu i gyflawni'r amcanion hyn yn y cynllun gweithredu ar ddiwedd y ddogfen hon, ac wedi'u cynnwys fel menter neu weithred yng Nghynllun Datblygu'r Ysgol. I ddewis amcanion ar gyfer Ysgol Gyfun Gwent Is Coed rydym wedi:

- Gwrando ar arbenigwyr cydraddoldeb a Phenaethiaid ysgolion yng Nghasnewydd am eu dewis o amcanion cydraddoldeb
- Trafod gyda dysgwyr ar gyngor yr ysgol
- Lluoio'r Cynllun Datblygu Ysgol gyda chamau gweithredu cysylltiedig yn dilyn ein harolwg Estyn ym mis Mai 2022
- Cymeradwyo'r camau gweithredu fel rhan o'r CDY gan y Llywodraethwyr

Dyma'r amcanion cydraddoldeb a ddewiswyd gennym.

- Darparu amgylchedd dysgu hapus, diogel a chynhwysol.
- Cynyddu nifer y grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol i gymryd rhan ym mywyd yr ysgol.
- Gwella perthnasoedd o fewn cymuned yr ysgol.

Mae'r cynllun yn nodi ein hymrwymadau cydraddoldeb. Mae camau gweithredu wedi'u cynnwys yn y Cynllun Gweithredu a bydd y Cynllun Cydraddoldeb Strategol yn cael ei werthuso trwy'r Cynllun Datblygu Ysgol.

2. Strategaethau ysgol a chydraddoldeb

Mae gweithredu'r Cynllun Cydraddoldeb Strategol yn un o amcanion allweddol y Cynllun Datblygu Ysgol. Bydd goblygiadau cydraddoldeb yn cael eu nodi ym mhob amcan datblygu ysgol. Adroddir ar gynnydd y cynllun hwn i'r Llywodraethwyr yn flynyddol a'i gynnwys yn

Hunan Arfarniad yr Ysgol. Bydd y Cynllun yn cael ei adolygu o fewn 4 blynedd i osod yr amcanion cydraddoldeb yn 2023.

3. Yr agenda Cydraddoldeb Cenedlaethol

Mae'r darnau canlynol o ddeddfwriaeth wrth galon yr agenda cydraddoldeb.

3.1 Deddf Cydraddoldeb 2010

Mae 9 nodwedd warchoddedig Deddf Cydraddoldeb 2010 yn cynnwys pawb: oedran, anabledd, ailbennu rhywedd, priodas a phartneriaeth sifil, beichiogrwydd a mamolaeth, hil, crefydd neu gred, rhyw a chyfeiriadedd rhywiol.

Mae'r Ddeddf Cydraddoldeb yn nodi Dyletswyddau Sector Cyhoeddus sy'n berthnasol i holl swyddogaethau'r ysgol:

- Hyrwyddo cyfle cyfartal
- Hyrwyddo cysylltiadau cymunedol da
- Dileu gwahaniaethu

Mae dyletswyddau sector cyhoeddus penodol i Gymru wedi'u nodi yn Rheoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Dyletswyddau Statudol) (Cymru) 2011, fel y'u cyhoeddwyd gan Llywodraeth Cymru.

3.2 Deddf Hawliau Dynol 1998

Mae cysylltiad annatod rhwng Hawliau Dynol a chydraddoldeb. Mae cydraddoldeb yn cael ei drin fel hawl ddynol sylfaenol, o'r egwyddor o barch cyfartal at urddas cynhenid pawb.

Mae Erthygl 14 o'r Ddeddf Hawliau Dynol yn gwahardd gwahaniaethu 'ar unrhyw sail fel rhyw, hil, lliw, iaith, crefydd, barn wleidyddol neu farn arall, tarddiad cenedlaethol neu gymdeithasol, cysylltiad â lleiafrif cenedlaethol, eiddo, genedigaeth neu statws arall'.

Mae'r geiriau 'statws arall' wedi'u dal i gwmpasu, ymhlith pethau eraill, cyfeiriadedd rhywiol, anghyfreithlondeb, statws priodasol, aelodaeth o undeb llafur, trawsrywioldeb, anabledd, gofalwyr a charchar.

Dim ond pan fydd Erthygl 14 yn cael ei hatodi i gŵyn sy'n ymwneud ag erthygl arall o'r Confensiwn megis Erthygl 3: hawl i fywyd, rhyddid a diogelwch person neu Erthygl 8: hawl i fywyd preifat a theuluol, cartref a gohebiaeth.

Mewn rhai achosion, mae Deddf Hawliau Dynol 1998 yn rhoi mwy o hawliau i bobl na deddfwriaeth cydraddoldeb arall oherwydd ei bod yn barnu triniaeth yn erbyn safon sefydlog ac nid yw'n dibynnu ar gymhariaeth rhwng triniaeth un grŵp o bobl a'r llall.

3.3 Deddf yr Iaith Gymraeg 1993 a Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011

Mae gan y Gymraeg statws swyddogol ac mae'n perthyn i holl bobl Cymru. Mae Mesur y Gymraeg yn rhoi'r Gymraeg a'r Saesneg ar y sail eu bod yn gyfartal. Cymeradwywyd y Cynllun Addysg Gymraeg gan Gyngor Dinas Casnewydd yn 2007 ac mae'n berthnasol i bob ysgol. Mae egwyddorion y Cynllun a'r Cynllun hwn yn debyg - wrth hyrwyddo cyfle cyfartal a chysylltiadau da byddwn yn cymryd y Gymraeg i ystyriaeth ochr yn ochr â'r holl nodweddion gwarchoddedig.

3.4 Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015

Wrth ystyried amcanion cydraddoldeb yr ysgol, bydd yr ysgol yn ystyried y "Pum Ffordd o Weithio". Mae rhain yn:

- Hirdymor: sut mae'n rhaid i ysgolion gydbwysu anghenion tymor byr â'r angen i ddiogelu'r gallu i ddiwallu anghenion hirdymor hefyd
- Atal: sut y gall ysgolion weithredu nawr i atal problemau rhag digwydd neu waethygu.
- Integreiddio: sut mae ysgolion yn ystyried sut y gall eu dewis eu hunain o amcanion effeithio ar amcanion eraill neu amcanion cyrff cyhoeddus eraill
- Cydweithio: sut y gall ysgolion gydweithio â rhieni i helpu i gwrdd â'u amcanion cydraddoldeb
- Cynnwys: sut mae ysgol yn cynnwys eu dysgwyr wrth bennu amcanion, a sut mae'n sicrhau bod y rhai sy'n cymryd rhan yn adlewyrchu amrywiaeth yr ysgol ei hun

3.5 Llais y dysgwr

Wrth wneud Cymru y wlad gyntaf yn y DU i ymgorffori egwyddorion Confensiwn y Cenedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn (CCUHP) mewn deddfwriaeth, mae'n ofynnol i bob ysgol a gynhelir yng Nghymru gael cyngor ysgol. Mae cynghorau ysgol yn rhoi cyfleoedd i ddysgwyr drafod materion sy'n ymwneud â'u hysgol, ac i gyflwyno sylwadau i'r corff llywodraethu a'r Pennaeth.

Gall cyngor ysgol hefyd gynnig a bwrw ymlaen â mentrau a phrosiectau ar ran eu cyfoedion, a chymryd rhan mewn cynllunio strategol a phrosesau megis cynllun datblygu'r ysgol, cyfarfodydd corff llywodraethu a phenodiadau staff.

4 Dysgwyr

4.1 Ysgol i bawb

Mae ein hysgol yn agored i bawb. Ni fyddwn yn gwahaniaethu yn ein meini prawf derbyn, wrth ddarparu addysg a mynediad i unrhyw fudd, gwasanaeth neu gyfleuster naill ai'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol, yn erbyn unrhyw un sydd â nodwedd warchoddedig.

Ni fyddwn yn gwahaniaethu ar sail:

- anabled
- ailbennu rhywedd / trawsrywiol
- priodas a phartneriaeth sifil
- beichiogrwydd a mamolaeth
- hil
- crefydd neu gred
- rhyw
- cyfeiriadedd rhywiol
- yr iaith Gymraeg yng Nghymru

Oed yw'r 9fed nodwedd warchoddedig. Mewn cyd-destun ysgol mae'n berthnasol i bawb ac eithrio dysgwyr.

Mae'r ysgol yn ystyried y canlynol yn gategorïau risg uchel:

- ADY
- Ymddangosiad / hylendid personol
- Seibrfwlio

Bydd cyfleoedd yn ein hysgol gyda safon yr un mor uchel i bawb.

Mae dyletswydd yr ysgol i'n dysgwyr yn mynd y tu hwnt i'r addysg ffurfiol yn unig. Mae'n cwmpasu holl weithgareddau'r ysgol megis gweithgareddau allgyrsiol a hamdden, clybiau ar ôl ysgol a gwaith cartref, gweithgareddau chwaraeon a theithiau ysgol, yn ogystal â chyfleusterau ysgol megis llyfrgelloedd a chyfleusterau TG ac ati.

Mae gan yr ysgol ddyletswydd i wneud addasiadau rhesymol ar gyfer dysgwyr anabl. Bydd yr ysgol yn gofyn i ddysgwyr anabl a oes angen unrhyw gymorth neu addasiadau arnynt fel ein bod yn barod ar eu cyfer e.e. cynhyrchu nodiadau'r wers mewn print bras neu mewn fformat electronig cyn y wers. Mewn rhai achosion, gall myfyriwr anabl gael cymorth o dan y Bil ADY.

4.2 Sut rydym yn darparu cydraddoldeb

Byddwn yn prif ffrydio cydraddoldeb wrth ddarparu addysg, mynediad at fudd-daliadau, gwasanaethau neu gyfleusterau drwy sicrhau bod pobl yn:

- Gwybod y dyletswyddau cydraddoldeb ac ymrwymadau cydraddoldeb yr ysgol
- Yn gallu cyrchu holl fanteision bod yn yr ysgol
- Gwybod sut i ofyn am help
- Yn cael cynnig cymorth addas e.e. cyfieithu a dehongli, trafnidiaeth, technoleg, addasiadau ac ati lle byddai diffyg y gwasanaethau hyn yn rhoi person dan anfantais ar sail nodwedd warchoddedig – i ddiwallu angen, nid dewis yn unig
- Mae'r effaith ar y person dan sylw yn bwysig iawn wrth benderfynu beth sy'n rhesymol

4.3 Pa gefnogaeth allwch chi ei ddisgwyl?

Dim ond os gall yr ysgol brofi bod y gwasanaeth yn 'afresymol' neu'n 'anymarferol' y gall yr ysgol wrthod darparu cymorth neu addasiadau. Fodd bynnag, dim ond i amgylchiadau penodol ac annisgwyl y gall hyn fod yn berthnasol.

4.4 Gweithredu Cadarnhaol

Gall yr ysgol gymryd camau cadarnhaol cymesur i fynd i'r afael ag anfanteision a wynebir gan ddysgwyr o nodwedd warchoddedig, neu lle byddai'n galluogi neu'n annog cyfranogiad gan grŵp heb gynrychiolaeth ddigonol.

Enghraifft o hyn yw ymgysylltu â modelau rôl gwrywaidd i weithio gyda phob plentyn (yn ogystal â grwpiau bach o fechgyn) er mwyn ennyn diddordeb bechgyn mewn datblygu sgiliau darllen ac ysgrifennu gwell. Byddwn yn casglu tystiolaeth cyn cymryd camau cadarnhaol.

4.5 Cyfathrebu

Bydd yr ysgol yn cyfathrebu â phobl mewn ffordd sy'n addas ar eu cyfer. Byddwn yn:

- Dylunio deunyddiau sy'n hawdd eu darllen - iaith glir a gosodiad clir
- Defnyddio ddelweddau sy'n adlewyrchu'r ysgol a'n cymuned leol
- Gofyn i bobl beth yw eu hoff ddull cyfathrebu, lle gallwn ni ei gofnodi a'i ddefnyddio e.e. e-bost yn hytrach na llythyrau at rieni a gofawyr
- Darparu gwybodaeth mewn amrywiaeth o fformatau gan gynnwys print bras, Braille, ieithoedd lleol ac ati lle bo angen
- Atodi manylion cyswllt llawn i'w gwneud yn hawdd i bobl gysylltu â ni
- Hyfforddi a chefnogi gweithwyr i gyfathrebu

Mae'r ysgol yn cydnabod iaith Arwyddion Prydain fel iaith yn ei rhinwedd ei hun. Bydd yr ysgol yn hyrwyddo diwylliant a hunaniaeth byddarwch ac yn defnyddio dehongliadau a chofnodion IAP addas. Mae Gwasanaeth Nam ar y Clyw Gwent yn cefnogi plant, pobl ifanc a theuluoedd yn yr ysgol er mwyn iddynt allu cymryd rhan lawn ym mywyd yr ysgol.

Lle bo'n berthnasol, byddwn yn hyfforddi staff mewn sgiliau cydraddoldeb byddardod a IAP. Byddwn yn adnabod y staff sydd â sgiliau cyfathrebu perthnasol i'w gwneud yn hawdd i ddysgwyr, ymwelwyr, rhieni ac ati.

4.6 Cwricwlwm, adnoddau a chyfranogiad

Byddwn yn prif ffrydio cydraddoldeb drwy'r cwricwlwm yn ein dewis o ddeunyddiau a gweithgareddau amrywiol ac heriol. Byddwn yn cefnogi plant a phobl ifanc i archwilio eu bywydau a'u hunaniaeth bersonol yng ngoleuni profiadau pobl sy'n debyg ac yn wahanol iddynt hwy.

Bydd y delweddau a ddefnyddiwn yn adlewyrchu amrywiaeth cymdeithas mewn ffordd gadarnhaol, er mwyn cyflawni trydedd ddyletswydd y Ddeddf Cydraddoldeb - hybu cysylltiadau da rhwng pobl. Ni fyddwn yn hepgor nac yn osgoi rhai materion cydraddoldeb oherwydd byddai gwneud hynny yn hyrwyddo darlun ffug o bobl Casnewydd.

Byddwn yn croesawu pobl ar draws y nodweddion gwarchoddedig i'n hysgol i rannu eu sgiliau a'u profiad. Byddwn yn sicrhau ein bod yn croesawu pawb.

4.7 Prynu nwyddau a gwasanaethau a gweithio mewn partneriaeth

Bydd yr ysgol yn trosglwyddo ei dyletswyddau cydraddoldeb i unrhyw berson neu gorff sydd:

- yn gweithio i ni neu gyda ni
- yn danfon nwyddau i ni
- boed yn gyflogedig, yn wirfoddol neu'n bartneriaid

4.8 Ymgysylltiad

Mae'r ysgol yn ymgynghori ac yn cynnwys holl randdeiliaid yr ysgol ar faterion sy'n ymwneud â nhw, gan gynnwys y cynllun hwn a'r amcanion cydraddoldeb. Bydd ymgysylltu â phobl yn rhoi tystiolaeth i ni i weld pa mor dda yr ydym yn gwneud o ran sicrhau cydraddoldeb. Mae gan yr ysgol weithdrefnau ar gyfer darganfod sut mae dysgwyr yn meddwl ac yn teimlo am yr ysgol.

4.9 Hyfforddiant

Byddwn yn sicrhau bod pawb sy'n ymwneud â'r ysgol yn gwybod ein hymrwymadau cydraddoldeb a'u dyletswydd bersonol tuag ato. Byddwn yn darparu hyfforddiant addas ar gyfer yr holl staff a dysgwyr. Lle mae materion neu faterion posibl e.e. tensiynau cymdeithasol, byddwn yn parhau i fynd i'r afael â materion drwy'r cwricwlwm, a lle bo angen defnyddio ymyriadau allanol wedi'u targedu, er enghraifft Dangos y Cerdyn Coch i Hiliaeth ac ati.

Byddwn yn annog gweithwyr a llywodraethwyr i ddatblygu eu dysgu a'u profiad o faterion cydraddoldeb yn barhaus trwy amrywiaeth o ddulliau gan gynnwys astudio, cysgodi, partneriaethau a gwaith gefeillio ayb.

4.10 Cwynion a sylwadau

Rydym yn croesawu adborth am yr ysgol. Os oes gennych bryder neu gŵyn, rhowch wybod i ni.

Gallwch gysylltu â'r ysgol yn uniongyrchol dros y ffôn neu drwy e-bost. Os hoffech wneud apwyntiad gyda pherson perthnasol, byddwn yn ei drefnu.

Pan fyddwn yn delio â phryder neu gŵyn byddwn yn gwneud ein gorau i hysbysu pobl sy'n gysylltiedig â'r hyn sy'n digwydd a sicrhau bod pawb yn deall y broses. Mae eiriolaeth a chymorth personol ar gael i blant a phobl ifanc sydd ei angen.

5. Gwahaniaethu, erledigaeth ac aflonyddu

5.1 Gwahaniaethu

Mae Deddf Cydraddoldeb 2010 yn amddiffyn pobl rhag gwahaniaethu. Bydd yr ysgol yn sicrhau nad oes dim a wnawn yn gwahaniaethu yn erbyn unrhyw berson neu bobl ar sail nodwedd warchoddedig. Mae Hawliau Dynol yn berthnasol i bawb mewn perthynas â'r ysgol.

Mae pedwar math o wahaniaethu anghyfreithlon wedi'u diffinio yn Neddf Cydraddoldeb 2010, maent yn berthnasol i gyflenwi gwasanaethau a chyflogaeth ar draws y nodweddion gwarchoddedig:

1. **Gwahaniaethu uniongyrchol**– lle mae person yn trin un arall yn llai ffafriol oherwydd nodwedd warchoddedig e.e. gwrthod derbyn plentyn oherwydd ei fod yn Roma.

2. **Gwahaniaethu uniongyrchol** (deuol) cyfun – lle mae person yn cael ei drin yn llai ffafriol oherwydd cyfuniad o nodweddion gwarchoddedig e.e. mae ysgol yn gwahardd disgybl oherwydd ei fod yn ddu a gwrywaidd.

Mae gwahaniaethu ar sail cysylltiad bellach yn anghyfreithlon. Mae gwahaniaethu uniongyrchol yn digwydd pan fyddwch yn trin myfyriwr yn llai ffafriol oherwydd eu cysylltiad â pherson arall sydd â nodwedd warchoddedig e.e. mae eu brawd yn berson anabl.

Mae **gwahaniaethu ar sail canfyddiad** bellach yn anghyfreithlon. Mae gwahaniaethu uniongyrchol hefyd yn digwydd pan fyddwch yn trin dysgwr yn llai ffafriol oherwydd eich bod yn meddwl ar gam fod ganddo nodwedd warchoddedig e.e. gwahaniaethu yn erbyn person ifanc y credir ei fod yn hoyw, hyd yn oed os nad yw.

3. **Gwahaniaethu anuniongyrchol** – pan fo polisi neu arfer yn ymddangos yn niwtral ond bod yr effaith yn gosod grŵp o bobl dan anfantais sylweddol e.e. cod gwisg ysgol anhyblyg nad yw'n ystyried eitemau o ddillad sy'n gysylltiedig â chrefydd.

4. **Gwahaniaethu yn deillio o anabledd** – lle mae person yn cael ei drin yn llai ffafriol oherwydd rhywbeth yn ymwneud â'i nam e.e. myfyriwr ag anabledd dysgu wedi'i ddisgyblu am beidio ag ufuddhau i reol nad oedd wedi'i deall oherwydd nad oedd yn deall yr arwydd.

5.2 Aflonyddu gan gynnwys bwlio

Bydd gwaith yr ysgol ar addysg bersonol a chymdeithasol yn helpu i adeiladu cymuned ysgol sy'n deall ac yn mwynhau cydraddoldeb ac amrywiaeth.

Mae Deddf Cydraddoldeb 2010 yn amddiffyn pobl rhag aflonyddu. Mae aflonyddu yn ymddygiad digroeso sydd â'r pwrpas neu'r effaith o darfu ar urddas person neu greu amgylchedd bygythiol, gelyniaethus, diraddiol, bychanol neu dramgwyddus i'r person hwnnw.

Mae gan yr ysgol gyfrifoldeb i amddiffyn dysgwyr, darpar ddysgwyr, cyn-ddysgwyr, gweithwyr ac ati rhag aflonyddu. Bydd yr ysgol yn rhagweithiol ar amddiffyn pobl trwy godi ymwybyddiaeth, hyfforddi athrawon a dysgwyr, annog pobl i adrodd am aflonyddu a delio â phroblemau wrth iddynt godi.

Mae aflonyddu bellach yn cynnwys **aflonyddu ar sail cysylltiad** h.y. ffrind i berson anabl, neu **ganfyddiad** h.y. y credir ar gam ei fod yn Fwslim ac ati.

Lle mae achosion o fwlio yn yr ysgol ac yn gysylltiedig â hi, byddwn yn delio ag achosion yn brydlon ac yn sensitif. Rydym yn cydnabod bod achosion sy'n cael eu hysgogi gan ragfarn yn erbyn pobl o nodwedd arbennig, neu fwlio sy'n effeithio ar un grŵp o bobl yn benodol, yn cael mwy o effaith negyddol, ar y bobl dan sylw ac ar gymuned yr ysgol.

5.3 Erledigaeth

Mae Deddf Cydraddoldeb 2010 yn amddiffyn pobl rhag erledigaeth ar sail unrhyw un o'r nodweddion gwarchoddedig. Erledigaeth yw pan fydd person yn gwneud person arall i niwed oherwydd ei fod wedi gwneud, neu'n credu y bydd yn gwneud, 'gweithred warchoddedig'.

Mae 'gweithred warchoddedig' yn weithredoedd sy'n cynnwys rhoi gwybodaeth neu dystiolaeth o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010, dwyn achos, neu wneud honiad mewn perthynas â'r Ddeddf, cyn belled â'u bod wedi gwneud hynny'n ddiwyll - hynny yw eu bod yn meddwl eu bod yn cael eu gwneud yn onest.

5.4 Gwahaniaethu

Mae galw enwau, ymosodiadau corfforol, bygythiadau, lledaenu sion ffug yn bersonol ac ar-lein i gyd yn cael eu gwneud yn fwy difrifol pan fydd person yn cael ei erlid am bwy ydyw. Gwyddom fod gwahaniaethu a rhagfarn yn arbennig o niweidiol i'r unigolyn ac i deulu, ffrindiau a chymuned yr ysgol. Bydd yr ysgol yn cymryd achosion o wahaniaethu yn ddifrifol ac yn sensitif. Mae honiadau ffug hefyd yn cael eu cymryd o ddifrif.

Byddwn yn cymryd rhan weithredol lle nodir gwahaniaethu a lle mae'n cynnwys ein gweithwyr, dysgwyr neu safleoedd. Mae digwyddiadau 'ar y bws' neu 'y tu allan i'r ysgol' yn effeithio'n negyddol ar ein dysgwyr gymaint â digwyddiadau yn yr ysgol a byddwn yn mynd i'r afael ag ef lle mae'n hysbys.

Mae gwahaniaethu sy'n ymwneud ag oedolion yn cael ei drin yn wahanol i'r hyn sy'n ymwneud â phlant a phobl ifanc. Mae pob oedolyn yn gwbl gyfrifol am eu gweithredoedd. Mae'n bosibl y bydd angen cymorth ac addysg ar blant a phobl ifanc mewn materion sy'n ymwneud â rhagfarn a gwahaniaethu ac felly byddwn yn ceisio dod o hyd i atebion sy'n cynnwys y grŵp cyfan ac yn osgoi troseddoli unigolion oherwydd eu gweithredoedd. Byddwn yn gweithio gyda phartneriaid i ddod o hyd i atebion, yn enwedig lle mae digwyddiadau'n gymhleth neu'n cynnwys grŵp eang o bobl.

6 Perfformiad/ safonau - sut rydym yn cyflawni'r polisi

6.1 Arweinyddiaeth a Rheolaeth

Mae'r Corff Llywodraethol yn gyfrifol am sicrhau bod yr ysgol yn cyflawni ei chyfrifoldebau cydraddoldeb cyfreithiol. Mae gan is-bwyllgor cynhwysiant y Corff Llywodraethol friff gwylio ar faterion cydraddoldeb. Gyda chymorth y Pennaeth, bydd y Corff Llywodraethol yn sicrhau bod y Cynllun hwn yn cael ei weithredu.

Mae gan y Corff Llywodraethol faterion cydraddoldeb fel eitem rheolaidd ar agenda cyfarfodydd y Corff Llywodraethol ac mae llywodraethwr â chyfrifoldeb dros gydraddoldeb.

Mrs Eirian Jones (Pennaeth) a Mrs Abigail Williams (Dirprwy Bennaeth gyda chyfrifoldeb am Gynhwysiant) yw'r unigolion a enwyd sy'n gyfrifol am ymdrin ag achosion o wahaniaethu neu fwlio yr adroddwyd amdanynt. Bydd yr ysgol yn sicrhau bod yr holl achosion o wahaniaethu yn ymwneud â'r ysgol, ei dysgwyr a'i staff yn cael eu hadrodd a'u cofnodi. Bydd y wybodaeth yn cael ei rhannu gyda'r awdurdod lleol i'w helpu i gynllunio gwaith gwrth-wahaniaethu. Ni fydd yr ysgol na'r awdurdod lleol byth yn adnabod yn gyhoeddus unigolion sy'n gysylltiedig â digwyddiadau.

Mae gan y Dirprwy Bennaeth gyfrifoldeb arbennig am weithredu a hyrwyddo materion cydraddoldeb a'r cynllun hwn.

6.2 Gwneud penderfyniadau ac Asesiadau Effaith Cydraddoldeb

Cyn cyflwyno polisiau neu fesurau newydd pwysig mae'r ysgol yn asesu'r effaith bosibl ar gydraddoldeb yn ofalus, boed yn gadarnhaol neu'n negyddol. Mae gan Gyngor Dinas Casnewydd offeryn Asesu Effaith Cydraddoldeb sy'n addas ar gyfer ysgolion. Byddwn yn cyhoeddi'r Asesiadau Effaith Cydraddoldeb fel sy'n ofynnol yn ôl y gyfraith.

Bydd Asesiad Effaith Cydraddoldeb yn cynnwys:

- Pwrpas y polisi neu arfer
- Crynodeb o'r camau a gymerwyd yn yr asesiad (ymgysylltiad)
- Crynodeb o'r wybodaeth a gasglwyd ac a ddefnyddiwyd
- Canlyniad yr asesiad
- Unrhyw benderfyniad a wneir gan yr ysgol mewn perthynas â'r canlyniadau.

Mae dogfen Hunanwerthuso Cydraddoldeb i Ysgolion Cyngor Dinas Casnewydd yn wahanol i hyn, ac yn cael ei ddefnyddio mewn amgylchiadau gwahanol. Mae'n edrych ar waith yr ysgol yn fanwl ac yn rhoi cipolwg o ble rydym ni. Mae'n gofyn cwestiynau tebyg i'r EIA ond mewn perthynas â datblygiad yr ysgol gyfan.

Lle bynnag y bo modd, mae ystod eang o bobl gan gynnwys staff, rhieni, dysgwyr ac eraill yn cymryd rhan yn yr ymgynghoriad ar ddatblygu polisi. Bydd unrhyw faterion sy'n codi yn cael sylw a bydd rhanddeiliaid yn cael gwybod am benderfyniadau a champau gweithredu.

6.3 Perfformiad

Mae'r ysgol yn defnyddio dogfen Hunanwerthuso Cydraddoldeb Cyngor Dinas Casnewydd i arfarnu perfformiad ar draws y rhan fwyaf o faterion cydraddoldeb. Bydd perfformiad mewn perthynas â'r Cynllun Gweithredu a'r Amcanion Cydraddoldeb yn cael ei adrodd i'r Llywodraethwyr yn flynyddol a'i gynnwys yn Adroddiad Hunan Arfarnu'r ysgol.

6.4 Nodi a chyhoeddi gwybodaeth cydraddoldeb

Bydd yr ysgol yn nodi, cyhoeddi a defnyddio gwybodaeth cydraddoldeb bob blwyddyn i ddangos sut yr ydym yn cyflawni'r ddyletswydd cydraddoldeb. Bydd y wybodaeth a gyhoeddwn yn hawdd ei chanfod ac yn hawdd ei deall.

Ar gyfer dysgwyr a pherfformiad ysgolion byddwn yn cyhoeddi gwybodaeth am:

- Cyfansoddiad yn ôl grŵp blwyddyn, ethnigrwydd a rhyw ac yn ôl hyfedredd yn y Gymraeg/Saesneg
- Cyfansoddiad wedi'i dorri i lawr yn ôl mathau o anabledd ac anghenion addysgol arbennig
- Anghyfartaledd o ran canlyniad a chyfranogiad yn gysylltiedig ag ethnigrwydd, rhyw ac anabledd, a hyfedredd yn y Gymraeg/Saesneg
- Achosion o wahaniaethu
- Cwynion

Byddwn yn synhwyrol wrth gynhyrchu gwybodaeth. Sylweddolwn os yw'r grŵp data yn fach iawn, yna ni fydd dadansoddiad o'r data hwnnw yn rhoi gwybodaeth ddefnyddiol i ni e.e. ni all edrych ar gyflawniad academiaidd dau unigolyn mewn grŵp blwyddyn ddweud wrthym am berfformiad myfyrwyr Tsieineaidd yn gyffredinol. Ni fydd data a gyhoeddwyd yn adnabod/enwi unrhyw unigolyn.

Bydd materion eraill gan gynnwys anghenion iaith, anghenion ymddygiad, tlodi, hanes addysg ac ati yn cael eu hystyried wrth ddadansoddi data a datblygu strategaethau i fynd i'r afael â gwahaniaethau cydraddoldeb.

7 Cyflogaeth

7.1 Cyflogaeth

Nod yr ysgol yw bod yn gyflogwr teg ac hyrwyddo diwylliant gwaith cyfeillgar. Heb staff ymroddedig, brwdfrydig, medrus a grymus ni all yr ysgol lwyddo. Byddwn yn creu amgylchedd gwaith iach, diogel a chefnogol lle mae pobl yn cael eu parchu am bwy ydyn nhw a lle gall gweithwyr berfformio ar eu gorau.

Rydym am i'n gweithlu adlewyrchu cymdeithas yng Nghasnewydd. Mae'n anghyfreithlon gwahaniaethu naill ai'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol yn erbyn pobl wrth ddethol a chyflogi pobl, yn nhermau cyflogaeth, mynediad i hyfforddiant, dyrchafiad, trosglwyddiadau, ymddeoliad, diswyddiad, a buddion eraill ar sail unrhyw un o'r nodweddion gwarchoddedig.

Mae Polisi Cyflog yr ysgol yn cwmpasu gweithwyr ysgol sy'n sicrhau bod gennym raddfeydd cyflog cadarn ac ymrwymiad i ddatblygiad proffesiynol parhaus ar gyfer gweithwyr ar bob lefel cyflogaeth. Rydym wedi mabwysiadu Polisiau Adnoddau Dynol Cyngor Dinas Casnewydd.

7.2 Ceisiadau mewn perthynas â nodwedd warchoddedig

Byddwn yn gwneud pob ymdrech resymol i fodloni ceisiadau gweithwyr mewn perthynas â nodwedd warchoddedig, gan gynnwys gwisg, bwyd, gwyliau, amseroedd gweddïo, patrymau gwaith, gwyliau, cefnogaeth, addasiadau corfforol ac ati er mwyn peidio â gwahaniaethu.

7.3 Gweithredu cadarnhaol mewn Cyflogaeth

Gellir defnyddio mesurau gweithredu cadarnhaol i weithio yn erbyn effeithiau gwahaniaethu hanesyddol fel y gall pobl mewn grwpiau o'r fath gyflawni eu potensial. Byddwn yn dangos tystiolaeth ein bod yn credu bod anfanteision neu dangynrychiolaeth o'r fath yn bodoli cyn gweithredu.

Os bydd dau ymgeisydd yn bodloni gofynion y swydd ac yn ymgeiswyr yr un mor dda, gall yr ysgol ddewis ymgeisydd o grŵp â llai o gynrychiolaeth er mwyn mynd i'r afael â chydbwysedd demograffig yn y gweithlu.

7.4 Monitro a chyhoeddi gwybodaeth am gyflogaeth

Byddwn yn monitro ac yn cyhoeddi gwybodaeth am gydraddoldeb ein gweithlu yn unol â Chynllun Cydraddoldeb Strategol Cyngor Dinas Casnewydd. Mae hyn yn cynnwys monitro recriwtio, datblygu a chadw gweithwyr.

Mae gwasanaeth cyflogaeth y cyngor yn ein cefnogi yn hyn o beth. Byddwn yn cyhoeddi data mewn ffordd nad yw'n dynodi unigolion.

Ni fydd ffigurau cyflogaeth yn ein hysbysu o'r rheswm dros unrhyw wahaniaethau. Ar gyfer achosion unrhyw wahaniaethau a champau gweithredu i fynd i'r afael â nhw, byddwn yn gofyn i weithwyr presennol a darpar weithwyr am eu barn a'u profiadau.

7.5 Yn gadarnhaol am bobl anabl

Mae'r ysgol wedi ymrwymo i'r ddau dic – menter 'Positif am bobl anabl' sy'n gwarantu cyfwelliad i bobl anabl sy'n bodloni gofynion hanfodol y swydd. Gallwn wneud newidiadau i amgylchedd a rôl gweithiwr os ydynt yn anabl.

8. Amgylchedd Ffisegol

Bydd Ysgol Gyfun Gwent Is Coed yn parhau i fonitro amgylchedd ffisegol yr ysgol, a gwneud gwelliannau rhesymol i alluogi pob dysgwr i gael mynediad llawn i'r cwricwlwm a gweithgareddau allgyrsiol. Mae hyn yn cynnwys datblygiad diweddar y safle i roi mynediad

llawn i ystafelloedd dosbarth a mannau arbenigol. Yn ogystal, mae mannau ymgynnull gwacáu mewn argyfwng yn hygyrch i bawb.

8.1 Toiledau

Mae mynediad i doiledau hygyrch ar gael ar draws y safle.

8.2 Addasiadau a datblygiadau newydd

Lle mae mynediad i'w hastudiaethau wedi'i gyfyngu i ddysgwyr am unrhyw gyfnod sylweddol, caiff gweithdrefnau'r ysgol eu haddasu i sicrhau mynediad. Bydd Ysgol Gyfun Gwent Is Coed yn parhau i sicrhau bod unrhyw ddatblygiadau newydd yn rhoi mynediad llawn i'r holl ddisgyblion, staff, rhieni ac ymwelwyr.

8.3 Cyfarfodydd

Mae Ysgol Gyfun Gwent Is Coed wedi ymrwmo i wella hygyrchedd i'r cyhoedd ac ardaloedd cyfarfod. Mae holl gyfarfodydd rhieni bellach yn cael eu cynnal ar y llawr gwaelod ac yn hygyrch i bawb.

8.4 Parcio

Mae'r lleoedd parcio sydd ar gael ger y prif adeilad a'r ramp hygyrchedd yn cynnig mynediad mwy cyfleus i'r rhai sydd â symudedd cyfyngedig. Gall dysgwyr sydd â phroblemau hygyrchedd gael eu gollwng yn syth y tu allan i'r prif adeilad. Bydd yr ysgol yn cadw lle parcio i ymwelwyr ag unrhyw anabledd.

Er mwyn i bob dysgwr gael mynediad cyfartal i ddysgu, efallai y bydd angen addasu dodrefn neu offer. Bydd yr ysgol yn gwneud pob ymdrech resymol i gydymffurfio ag unrhyw anghenion o'r fath.

8.5 Cynlluniau Gwacáu

Lle bo angen, bydd Ysgol Gyfun Gwent Is Coed yn gweithredu cynllun gwacáu mewn argyfwng unigol yn seiliedig ar anghenion unigol. Mae'r system bresennol gyda drysau tân eisoes yn cynnwys gwirio mannau peryglus ac yn caniatáu symud unrhyw unigolyn i fannau diogel. Byddai cynlluniau yn golygu symud unigolion i ystafelloedd diogel gyda mynediad i awyr iach.

8.6 Liff

Pan fydd angen mynediad i rannau o'r adeilad gan ddefnyddio liff, bydd y Rheolwr Safle yn cynnal asesiad risg llawn ynghyd â chynllun gwacáu.

8.7 Gweithgareddau allgyrsiol

Mae Ysgol Gyfun Gwent Is Coed yn annog pob dysgwr i gymryd rhan mewn gweithgareddau cyfoethogi'r cwricwlwm. Bydd asesiad risg yn cael ei gynnal lle bo'n briodol, i sicrhau bod cyfleoedd cyfoethogi ar gael i bob dysgwr a, lle bo'n briodol, bydd opsiynau ymarferol eraill yn cael eu hystyried.

8.8 Trafnidiaeth

Byddwn yn gweithio'n agos gyda'r ALI i sicrhau bod unrhyw blentyn sydd angen cludiant arbenigol i fynychu'r ysgol yn derbyn eu hawl i gludiant a byddwn yn hwyluso hygyrchedd priodol.

9 Gwybodaeth a chyfathrebu

9.1 Gwybodaeth ysgrifenedig

Mae Ysgol Gyfun Gwent Is Coed yn cydnabod y gall dysgwyr, rhieni a rhanddeiliaid gael anhawster i gael mynediad at wybodaeth ysgrifenedig am faterion sy'n ymwneud â'r ysgol a'i gweithgareddau. Byddwn yn parhau i ddatblygu fformatau amgen a, lle bo modd, yn datblygu dulliau o gyfathrebu â phartïon o'r fath. Bydd pob cyfathrebiad yn ddwyieithog - yn Gymraeg a Saesneg. Bydd ieithoedd eraill yn cael eu defnyddio yn ôl yr angen. Mae hyn yn cynnwys:

- Bydd yr holl wybodaeth ysgrifenedig a chyfathrebiad yn dilyn y canllawiau a roddir yng nghyhoeddiad yr ALI, 'Practical & Legal Guide to Accessible Communication', lle bo hynny'n ymarferol;
- Defnyddio 'Canllaw i Gyfathrebu Hygyrch' yr ALI i wneud cysylltiadau gan ddefnyddio sefydliadau amrywiol er mwyn cefnogi dysgwyr a gwella cysylltiadau â rhieni a gofalwyr;
- Sicrhau bod gwybodaeth ysgrifenedig ar gael ar ffurf briodol i bob dysgwr a darpar ddysgwr a allai gael anhawster gyda gwybodaeth brintiedig safonol.

9.2 Hyfforddiant

Lle bo'n briodol, bydd staff yn cael hyfforddiant a chefnogaeth gan yr Adran ADY i'w galluogi i ddefnyddio arferion a systemau a ddatblygwyd i gynorthwyo dysgwyr ag anghenion penodol.

9.3 Google Classroom a Classcharts

Mae datblygiad Google Classroom fel llwyfan dysgu a'r system gyfathrebu ysgol gyfan trwy Classcharts yn caniatáu cyfathrebu uniongyrchol o'r system ysgol i ddysgwyr a'u rhieni yn y cartref.

9.4 Fformat

Gall rhieni ofyn am dderbyn gohebiaeth mewn fformat sy'n gyfleus iddynt.

9.5 Gwefan Ysgol

Byddwn yn parhau i ddatblygu hygyrchedd a rhwyddineb llywio gwefan yr ysgol. Bydd yn cynnwys y wybodaeth ddiweddaraf ac yn cael ei ddatblygu ymhellach i wella cyfathrebu rhwng yr ysgol a'r cartref. Bydd yr ysgol yn edrych ar gynyddu rhyngweithio trwy'r wefan a, thros gyfnod o amser, yn datblygu'r wefan i gynyddu hygyrchedd i rieni i wybodaeth ysgol a disgyblion.

9.6 Defnydd pellach o dechnoleg

Byddwn yn archwilio ymhellach y cyfleoedd sydd ar gael i ddefnyddio cyfathrebu electronig i wella cyfathrebu rhwng y cartref a'r ysgol.

10 Amcanion cydraddoldeb a chynllun gweithredu

Mae cydraddoldeb ac amrywiaeth yn rhan arferol o fusnes bob dydd yr ysgol. Mae'r cynllun gweithredu hwn a'r amcanion cydraddoldeb yn amlinellu prif brosiectau cydraddoldeb yr ysgol. Mae llawer o'r amcanion a'r gweithredoedd hyn hefyd i'w gweld yn y Cynllun Datblygu Ysgol. Efallai y bydd angen mwy o waith neu waith gwahanol wrth i gyfleoedd godi.

Data Demograffig

Gwahaniaeth rhyw rhwng dysgwyr a staff

	Dysgwyr (%)	Staff (%)
Benywaidd	56%	69%
Gwrywaidd	44%	31%
Anhysbys	0	0
Cyfanswm	100%	100%

Ethnigrwydd dysgwyr a staff

	Cyfrifiad 2021		

Tarddiad ethnig	Casnewydd (%)	Dysgwyr (%)	Staff (%)
Cyfanswm Arall	10.2%	9%	3.7%
Cyfanswm Gwyn	85.5%	91%	96.3%
Cyfanswm anhysbys	4.3%	0	0
Cyfanswm	100%	100%	100%

Dysgwyr ADY

	Dysgwyr (%)
Gwrywaidd	16%
Benywaidd	13%
Cyfanswm	29%

Prydiau Ysgol am Ddim

	Dysgwyr (%)
Gwrywaidd	8%
Benywaidd	12%
Cyfanswm	20%

Amcanion a Chamau Gweithredu Cydraddoldeb

Amcan Cydraddoldeb 1			
Arweinyddiaeth, Llywodraethu ac ymgysylltiad: bydd yr ysgol yn hyrwyddo materion cydraddoldeb, ac yn sicrhau bod ei phrosesau llywodraethu yn gadarn ac yn cynnwys pob dysgwr yn gyfartal.			
Ymgysylltiad:			
	Gweithredoedd	Cyfrifoldeb	Llinell amser
1	Bydd yr ysgol yn hyrwyddo ac yn hwyluso cyfarfodydd cyngor dysgwyr bob hanner tymor.	UDA/Cyd-lynydd llais y dysgwr	Rhagfyr 2024
2	Bydd yr ysgol yn cymryd camau i sicrhau bod y cyngor dysgwyr a grwpiau llais y dysgwr eraill yn cynrychioli'r holl ddysgwyr ar draws nodweddion gwarchoddedig.	UDA/Cyd-lynydd llais y dysgwr	Rhagfyr 2024
3	Mae'r ysgol yn sicrhau bod ganddi ystod arloesol o 'grwpiau llais y dysgwr' sy'n canolbwyntio ar hawliau a chyfrifoldebau a rennir, megis Hawl i Hunaniaeth, Pwyllgor Eco.	UDA	Rhagfyr 2024

4	Mae'r ysgol yn sicrhau bod ei chyfathrebu i rieni a gofawyr yn ddwyieithog a bod yr iaith yn hygyrch.	Pennaeth	Rhagfyr 2024
5	Bydd cynnydd yn erbyn camau gweithredu a nodir yn strategaeth hygyrchedd yr ysgol yn cael ei gynnwys yn adroddiad blynyddol y strategaeth hon.	UDA	Gorffennaf 2024
6	Bydd llywodraethwyr yr ysgol yn derbyn hyfforddiant Cydraddoldeb ac Amrywiaeth, a fydd yn cynnwys hyfforddiant ac ymwybyddiaeth Asesu Effaith Cydraddoldeb.	Pennaeth/ Cadeirydd y Llywodraethwyr	Gorffennaf 2024

Disgrifiwch sut mae'r amcan hwn a'i weithredoedd yn cefnogi polisiau, prosesau a deddfwriaeth ehangach:

Mae'r amcan hwn a chamau gweithredu cysylltiedig wedi'u datblygu i sicrhau bod materion cydraddoldeb yn cael eu hyrwyddo ym mhob agwedd o fywyd yr ysgol. Gellir cyflawni dyletswyddau statudol trwy sicrhau bod pob grŵp yn cael ei gynrychioli yn y llywodraethu fel bod strategaethau allweddol yn cael eu datblygu i fynd i'r afael â'r agenda cydraddoldeb yn effeithiol.

Yn ogystal, mae'r amcan a'i weithredoedd wedi'u dylanwadu'n gryf gan **Lais y Dysgwr** ac mae'n bwysig yn natblygiad ethos a diwylliant yr ysgol, gan gefnogi'n gryf nifer o egwyddorion Amcan Cydraddoldeb 2: Cydlyniant Cymunedol.

Mae'r amcan hefyd yn cefnogi llawer o'r egwyddorion o fewn Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol, gan gynnwys **cydweithredu** (trwy integreiddio blaenoriaethau strategol lluosog) a **chynnwys** (trwy ei gydgyhyrchu â rhanddeiliaid perthnasol).

Amcan Cydraddoldeb 2

Cydlyniant Cymunedol: mae'r ysgol yn chwarae rhan weithredol mewn meithrin cymunedau sydd â gwerthoedd a rennir, lle mae amrywiaeth yn cael ei groesawu, a phobl yn teimlo cysylltiad â'r cymunedau y maent yn byw ynddynt.

Ymgysylltiad

Gweithredoedd		Cyfrifoldeb	Llinell amser
1	Bydd yr ysgol yn datblygu amrywiaeth o ddulliau i ganfod ac adnabod bwlio ar sail hunaniaeth, a bydd y rhain yn bwydo i mewn i ddata awdurdod lleol trwy Ffurflen Cofnodi Digwyddiad Bwlio.	Tîm Cynhwysiant	Rhagfyr 2024
2	Bydd yr ysgol yn ymgorffori'r cyfraniadau a wneir gan y Mwyafrif Byd-eang ac unigolion LGBTQ+ i hanes a'r gymdeithas ehangach, i'r cwricwlwm ABCh.	Cyd-lynydd Iechyd a Lles	Rhagfyr 2024

3	Bydd yr ysgol yn cydnabod bod radicaleiddio ac eithafiaeth yn risgiau gwirioneddol i ddysgwyr, ac yn sicrhau bod hyfforddiant staff, polisïau a'r cwricwlwm yn mynd i'r afael yn briodol â'r risgiau hyn.	UDA	Rhagfyr 2024
4	Bydd yr ysgol yn datblygu polisi Addysg Perthynas a Rhywioldeb sy'n seiliedig ar hawliau a chynhwysiant ac yn gweithio gyda dysgwyr, rhieni a gofalwyr i gynllunio'r ddarpariaeth.	Cyd-lynydd Iechyd a Lles	Rhagfyr 2024

Disgrifiwch sut mae'r amcan hwn a'i weithredoedd yn cefnogi polisïau, prosesau a deddfwriaeth ehangach:

Mae'r amcan hwn a'i weithredoedd wedi'u datblygu i adlewyrchu'r rôl bwysig sydd gan yr ysgol wrth ddatblygu cymunedau sy'n gydlynus ac yn rhannu gwerthoedd cyffredin sylfaenol o barch a goddefgarwch. Mae'n adlewyrchu'r rhwymedigaeth sydd ar yr ysgol o dan ddyletswydd gyffredinol y ddeddf cydraddoldeb i feithrin perthynas dda rhwng pobl sy'n rhannu nodwedd warchoddedig a'r rhai nad ydynt. Mae'r amcan yn cefnogi nifer o agendâu polisi croestoriadol, gan gynnwys canllawiau gwrth-fwlio ysgolion 2020 Llywodraeth Cymru, yr agenda cydlyniant cymunedol cenedlaethol a'r ddarpariaeth ACRh.

Mae'r amcan hefyd yn cefnogi llawer o'r egwyddorion o fewn Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol, gan gynnwys cynhwysiant (trwy ei gydgyhyrchu â rhanddeiliaid perthnasol) ac atal (trwy ei ymrwymiad cadarn i sicrhau bod dysgwyr yn cael eu meithrin â'r gwerthoedd a fydd yn creu cymunedau mwy cydlynol mewn y dyfodol).

Amcan Cydraddoldeb 3

Dysgu'n Dda: mae'r ysgol yn chwarae rhan weithredol mewn datblygu pob dysgwr i fod y gorau y gall fod trwy wneud cynnydd, gwneud dewisiadau cadarnhaol a llwyddo ym mhob agwedd ar fywyd.

Ymgysylltiad:

Gweithredoedd		Cyfrifoldeb	Llinell amser
1	Gweithio gyda'r awdurdod lleol i adolygu data diarddeliadau ar gyfer grwpiau agored i niwed ac archwilio ffyrdd o sicrhau gwelliant.	Pennaeth/Dirprwy	Rhagfyr 2024
2	Cynyddu capasiti staff i redeg ymyraethau ar gyfer dysgwyr agored i niwed er mwyn gwella eu perfformiad.	Pennaeth	Rhagfyr 2024
3	Sicrhau bod ymyrraeth y Tawelfan yn llwyddo i ailintegreiddio dysgwyr bregus i addysg brif ffrwd.	Pennaeth	Rhagfyr 2024
4	Sicrhau bod dosbarth Hafren wedi'i sefydlu a bod dysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol cymhleth yn gwneud cynnydd da.	Pennaeth	Rhagfyr 2024

Disgrifiwch sut mae'r amcan hwn a'i weithredoedd yn cefnogi polisiau, prosesau a deddfwriaeth ehangach:

Mae'r amcan hwn a chymau gweithredu wedi'u datblygu i adlewyrchu'r rôl bwysig y mae'r ysgol yn ei chwarae wrth gefnogi ac arwain pobl ifanc i ddod yn ddinasyddion da ac yn unigolion cyflawn. Mae hefyd yn adlewyrchu gweledigaeth yr ysgol y gall pob unigolyn yng nghymuned yr ysgol fod y gorau y gall fod drwy annog uchelgais a dysgu gydol oes.

Mae'r amcan yn cefnogi nifer o agendâu polisi croestoriadol, gan gynnwys canllawiau gwrth-fwlio ysgolion 2020 Llywodraeth Cymru, polisi'r ysgol ar Berthnasoedd, Prosesau Adferol ac Ymddygiad Cadarnhaol, yr agenda cydlyniant cymunedol cenedlaethol a'r ddarpariaeth ACRh. Mae'r amcan hefyd yn cefnogi llawer o'r egwyddorion o fewn Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol.